

بیماری هاشیموتو

برای بیماران

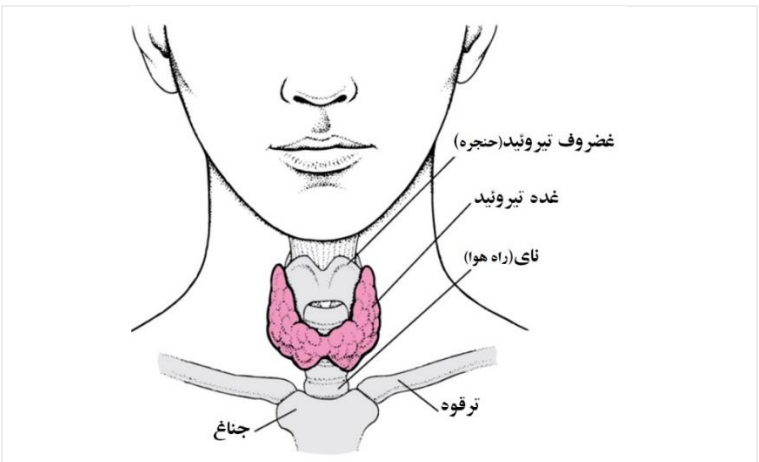
۱

دکتر محمد حسن هدایتی امامی
متخصص داخلی - غدد
آبان ۱۴۰۰

بیماری هاشیموتو (Hashimoto) یکی از بیماری‌های

شایع تیروئید است.

غده تیروئید یک عضو بسیار مهم بدن انسان است. با آن که اندازه‌اش خیلی کوچک است، کارهای بسیار مهمی انجام می‌دهد. تیروئید کارها و وظایفش را با ترشح هورمون انجام می‌دهد. هورمون‌ها را به درون گردش خون می‌ریزد. مقدار این هورمون بسیار اندک است. ترشح شبانه روزی آن حتی خیلی کمتر از یک گرم است. ما نمی‌توانیم متوجه ترشح آن بشویم.

هورمون تیروئید بر همه اعضا، بافت‌ها، یاخته‌ها اثر دارد. در واقع زندگی و کار همه یاخته‌های بدن، وابسته به کار طبیعی غده تیروئید است. تمام کارهای مربوط به سوخت و ساز بدن با دخالت هورمون تیروئید انجام می‌شود. در تنظیم کار قلب و دمای بدن هم نقش مهمی دارد. رشد و نمو جنین هم وابستگی جدی به هورمون تیروئید مادر دارد.

بیماری هاشیموتو در اثر دخالت ویرانگر دستگاه ایمنی بدن پیدا می‌شود.

در بدن انسان، دستگاه ایمنی نیرومند و پُر تجربه‌ای وجود دارد. در حال طبیعی، وظیفه دستگاه ایمنی آن است که بیگانه را بشناسد، آن را به درون بدن راه ندهد، اگر بیگانه‌ای وارد بدن شده باشد، آن را مهار کند، و از بین ببرد. بدن انسان در هر لحظه مورد تهاجم صدها و هزارها بیگانه قرار می‌گیرد و دستگاه ایمنی ما تقریباً در همه موارد، صبورانه و بدون سر و صدا آن‌ها را از بین می‌برد. از این راه است که از بسیاری از بیماری‌های ویروسی، قارچی، باکتریائی، و انگلی مصون می‌مانیم و حتی مواد معدنی، گیاهی و جانوری مضر هم به ما آسیب نمی‌زنند، و آشفته‌گی‌های گاه و بیگاه خود بدن هم، تعمیر و ترمیم می‌شود.

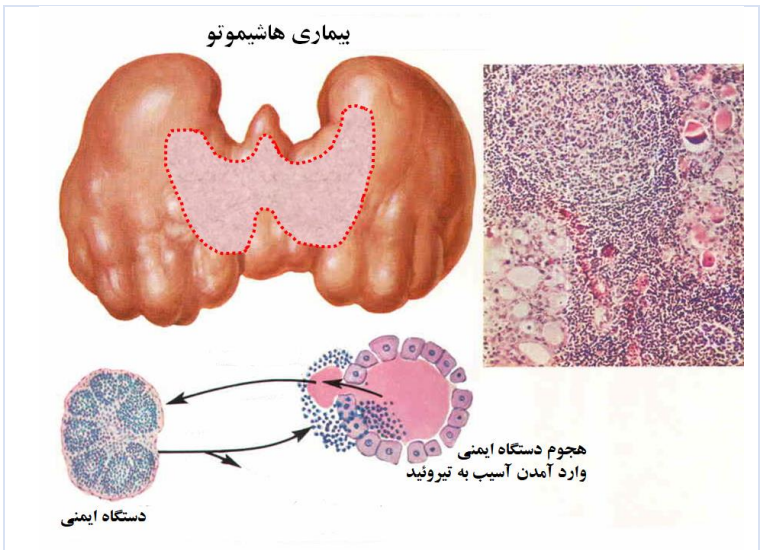
دستگاه ایمنی برای آن که وظایف خود را انجام بدهد، اول باید مهاجم را بشناسد و سپس تشخیص بدهد آن چه را یافته است، بیگانه است.

گاهی در بعضی انسان‌ها دستگاه ایمنی در یک یا هر دو مورد دچار اختلال می‌شود.

دستگاه ایمنی اگر مهاجم را نشناسد، بدن بی دفاع می‌ماند و شخص دچار انواع و اقسام بیماری‌ها می‌شود.

گاهی دستگاه ایمنی دچار اشتباه خطرناکی می‌شود. خویش را بیگانه به حساب می‌آورد و بر علیه، یاخته و بافت خودی اقدام می‌کند. هم با اعزام یاخته‌های ایمنی، هم با تولید مواد ضد بیگانه، شروع به از بین بردن آن یاخته‌ها و بافت‌های خودی می‌کند. این نوع بیماری‌ها را **بیماری‌های خود ایمنی** می‌نامند. بیش از پنجاه نوع بیماری خود ایمنی وجود دارد.

هرگاه دستگاه ایمنی در مورد **تیروئید** مرتکب این اشتباه شود، سه دسته بیماری تیروئیدی ایجاد می‌کند. شایع‌ترین آن بیماری هاشیموتو است.

در بیماری هاشیموتو، اندازه غده تیروئید بزرگ می‌شود و به مرور زمان، معمولاً بسیار تدریجی، آن را از کار طبیعی خود باز می‌دارد و باعث "کم‌کاری تیروئید" می‌شود.

در جریان بیماری هاشیموتو، گاهی یک بخش از غده تیروئید برجسته‌تر می‌شود و به صورت توده‌ای در می‌آید و باعث نگرانی بیمار و پزشک می‌شود. تکلیف چنین توده (گره‌هائی، با نمونه برداری روشن می‌شود.

برای خود بیماری هاشیموتو راه چاره‌ای نیافته‌اند. ولی کم‌کاری تیروئید را با مصرف درازمدت قرص لووتیروکسین "کنترل" می‌کنند. گره‌ها را هم، اگر مشکوک باشند، با عمل جراحی تیروئید برمی‌دارند.

معمولاً اندازه غده تیروئید به مرور زمان کوچک می‌شود. در تعدادی از بیماران، ممکن است اندازه تیروئید به تدریج بزرگ و بزرگ‌تر شود و در این صورت، راه چاره آن عمل جراحی است.